

зв'язків у суспільстві. З іншого боку, президент України В. Зеленський також опинився «у потрібному місці і у потрібний час» (за синергетикою): він відповідає запиту мережевої децентралізованої української політичної системи на лідера військового часу. Отже, обидві політичні системи на момент війни є безсуб'єктними за своєю суттю: політичні дії акторів відповідають внутрішньому стану систем, що сформувався в ході попередніх практик.

Список використаних джерел

1. Нагорняк Т., Наталіна Н., Польовий М. Політична суб'єктність в умовах формування нового світопорядку. Політологічний вісник. 2021. №87, С.218-240. DOI: <https://doi.org/10.17721/2415-881X.2021.87.218-240>
2. Elliot E. Complexity, Politics, and Public Policy. Knowledge Management, Organizational Intelligence and Learning and Complexity / ed. by L. D. Kiel. Oxford: EOLSS Publishers, 2003. 269 p.
3. Dunn W. 2004. Public Policy Analysis: An Introduction. 3rd ed. Taylor & Francis. 400 p.
4. Low J. After Method Mess in social science research. L-N.Y.: Routledge, 188 p.
5. Natalina N. Democracy and Institutional Political Subjectness: Comparative Study for Europe and Central Asia. Przegląd Politologiczny, 2022, 3, s. 17-34. DOI: <http://dx.doi.org/10.14746/pp.2022.27.3.2>

УДК: 327.88:355.01]:316.485.26((470+571):477):327.51(043.2)

Попович Б. В., магістр
Чальцева О. М., д. політ., н., доцент,
доцент кафедри політології та
державного управління

ВПЛИВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ НА МІЖНАРОДНУ БЕЗПЕКУ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Актуальність. В сучасному світі актуальним залишається дослідження російсько-українського збройного конфлікту, адже це явище здійснює значний вплив на міжнародну політичну ситуацію, а також є загрозою державам, правам і свободам людини та громадянина.

Конфлікт в Україні здійснюється гібридними методами, із якими ще не зустрічалися в сучасній військовій практиці. В ньому з'явилися нові комбінації елементів, що використовувалися раніше і нові кіберзасоби, що роблять його ефективнішим і небезпечнішим. На цей час питання конфлікту в Україні залишається відкритим і актуальним для подальшого вивчення [1].

Тому актуалізованою залишається потреба у виявленні специфіки російсько-українського збройного конфлікту та його впливу на міжнародну безпеку що і стало **метою** дослідження.

Створено вагоме теоретичне підґрунтя у дослідженні міжнародної безпеки та конфліктів. Теоретичну базу для аналізу конфліктів окреслюється у роботах зарубіжних вчених: П. Валленштейн, Й. Гальтунг, М. Солленберг, К. Волц, Д. Штайнбругнер, Х. Бартель, Г. Бровер, С. Хантінгтон тощо. У вітчизняних наукових працях проблема конфліктів окреслювалася в працях: Є.Л. Стрельцова, Г. Луцишина, М. О. Акімова, Е. Е. Кузьміна, І. М. Топольницької, А. А. Нікітіна, Г. Почепцова тощо. В цілому варто зазначити, що конфлікт в Україні загострюється, а його вплив на стан міжнародної безпеки ще недостатньо досліджений.

Виклад основного матеріалу. Конфлікти є комплексним, складним, соціально-політичним явищем і предметом у багатьох сферах знань, які пропонували своє тлумачення даного поняття. В соціологічній науці конфлікт визначали як протистояння між індивідами та соціальними групами, які націлені на досягнення певної соціально-важливої мети; в політології його розглядають як протистояння, яке є результатом боротьби за владу та розподіл ресурсів; конфліктологи досліджують його як зіткнення інтересів та позицій взаємодіючих суб'єктів. В юридичній сфері конфлікт розглядають як вид соціального протистояння, яке базується на протилежності поглядів, потреб кількох суб'єктів, що призводять до їхнього протиборства.

Війна в Україні продовжує впливати на стан міжнародної безпеки у світі, а застосовані раніше дипломатичні методи показали свою неефективність на прикладі Мінських угод, Нормандського формату, та Будапештського меморандуму. Країни, які були покликані допомогти Україні не гарантували Україні безпеку від нападу Російської Федерації. Російська Федерація продовжує застосовувати голод, енергетичну та економічну кризи, ядерний шантаж та погрози нападу на інші держави як зброю та наближає світ до катастрофи.

Проведений аналіз конфлікту в Україні та його впливу не лише на українців, а й на міжнародну безпеку, сприяв виокремленню критеріїв для його дослідження:

- 1) тривалість збройного конфлікту;
- 2) наявність або відсутність збройного спротиву;
- 3) окупована частина території України;
- 4) готовність вести бойові дії [2, с. 95];
- 5) контроль певної території [3, с. 196].

Трансформація в системі міжнародної безпеки у XXI ст. комбінується з не рішучою діяльністю світових акторів проти агресивних заяв Російської Федерації та деструктивних дій у Грузії, Придністров'ї та Україні. Суттєвими атрибутами збройного конфлікту в Україні стали підсилення авторитарного

режиму Олександра Лукашенку в Білорусі, посилення пропаганди РФ в США, Європейському Союзі та у колишніх пострадянських країнах.

Проаналізувавши російсько-український конфлікт можна стверджувати, що вагомим стратегічним прорахунком керівництва РФ було недооцінка готовності населення України до захисту державних територій та свободи. Переоцінка керівництвом РФ готовності власних армійців, спорядження та техніки стала підґрунтям для перемог України та втрат особового складу в агресора.

Протягом російсько-українського конфлікту кількість окупованих територій України зросла з 7% до 20% (станом на лютий 2022 р.). Захоплення РФ значної частини території почало впливати не лише на економіку та добробут України, а й стало загрозою для міжнародної безпеки. Ядерна загроза, голод, економічні втрати, міграція залишаються вагомими питаннями, які потребують вирішення.

Адаптивна, синергетична система, яка утворилася на непідконтрольних Україні територіях є недієздатною без підтримки РФ. В її основі є маріонетковий уряд, який не приймає рішення самостійно і не узгоджує їх з громадянами. Їй характерним є насилля, силове нав'язування рішень РФ, постійна пропаганда величі окупаційних військ, застосування інформаційних спецоперацій та дискредитація ЗСУ, проведення постійної пропагандистської роботи серед широких верств населення.

Система має не стійкий характер, а бандформування, найманці й військові РФ мають неузгоджені позиції й проводять сутички між собою. Не стабільність системи підкріплюється небажанням російських громадян воювати на території України, відсутністю підтримки цінностей та ідеалів «руського миру» у місцевого населення та готовність місцевого населення допомагати ЗСУ та протидіяти окупаційним військам.

Підсумовуючи, варто підкреслити те, що збройний конфлікт є складним, ведеться гібридними методами й потребує комплексного підходу у його вирішенні. Для вирішення конфлікту в Україні недостатньо застосування лише м'якої сили. М'яка сила повинна в комплексі з військовою міццю держави стати рушієм у вирішенні російсько-українського конфлікту.

В умовах збройного конфлікту та нелінійного розвитку суспільства, держави обрані для агресії повинні шукати адекватні своїм можливостям та ресурсам інструменти протидії деструктивним впливам. Для збереження цілісності території та життів громадян необхідно здійснювати протидію ворогу на воєнному, інформаційному, законодавчому та міждержавному рівні.

Список використаних джерел:

1. Почепцов Г. Гібридна війна: інформаційна складова. Незалежний культурологічний часопис <І>. URL: <https://cutt.ly/NL0fJ0l> (дата звернення 20.06.2022).

2. Топольницька М.І. Співвідношення збройного конфлікту міжнародного і неміжнародного характеру. Міжнародна науково-практична конференція. 2017. С. 92-95. URL: <https://cutt.ly/CBeoaBN> (Дата звернення 15.09.2022).

3. Кузьмін Е.Е. Щодо критеріїв визначення збройних конфліктів: їх значення для кваліфікації та типології конфліктних ситуацій. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук країни, № 3. 2015. С. 195-201. URL: <https://cutt.ly/4BehqY1> (Дата звернення 15.09.2022).

УДК 323.2:35](477)(043.2)

*Ружицький В. В., здобувач вищої освіти
Чальцева О. М., завідувач кафедри
політології та державного управління,
д.політ.н., доцент*

«РЕФОРМА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ, ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ»

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Умовою розвитку України як демократичної, соціальної, економічно та політично стабільної держави є реформування державного управління та створення ефективної системи управління, яка забезпечить своєчасне надання державних послуг з ефективним використанням державних коштів та у прозорий та підзвітний спосіб перед громадянами. Реформа державного управління також вважається основоположною для процесу вступу до ЄС – вона є одним із трьох ключових стовпів реформи, поряд із верховенством права та економічним управлінням. Для досягнення результатів необхідно окреслити загальне бачення та пріоритетні цілі, які спрямовують і координують впровадження реформ. Тому важливо підходити до процесу реформування реалістично, послідовно та узгоджено сплановано, з точки зору всієї вертикалі влади в країні.

Існують різні форми сучасного державного управління, деякі установи та організації є частково автономними, але всі вони надають державні послуги та реагують на соціальні проблеми. Вся структура державного управління повинна бути побудована на принципі взаємодоповнення кожного елемента, кожний державний інститут управління повинні залежати одна від одної та працювати разом, щоб вирішувати складні ситуації, щоб справлятися з різними рівнями невизначеності, спричиненими мінливими потребами суспільства, у якому вони працюють. Однією з головних задач державного управління та його суб'єктів є не тільки здійснення внутрішньої державної політики, а й забезпечення стабільності та ефективності політичної системи. Це означає збереження системою своїх інститутів, ролей і цінностей за умов